

تاریخ هرات، به احتمال از شیخ عبدالرحمان فامی هروی، با پیشگفتار ایرج افشار، مقدمه محمدرضا ابویی مهریزی و محمدحسین میرحسینی، ۲۲۹ص، ۱۳۸۷ش.

آنچنان که از فحوای اجزای باقیمانده اثر به دست می آید، این نسخه، احتمالاً تاریخ هرات را از آغاز بنای شهر هرات تا روزگار سلطان سنجر سلجوقی دارا بوده است. نسخه حاضر به رغم افتادگی های زیاد، مملو از فواید تاریخی است. ذکر احوال و حکام و والیان خراسان و شهر هرات نامید. در این باب حکمرانان خراسان اعم از والیان اموی و عباسی، امرای طاهری، لیشی (صفاری)، سامانی، سیمجوری و محمودی (غزنوی) به ترتیب حوادث عمده ایام امارت ایشان ذکر شده است که به رغم اختصار از حیث مطالعات تاریخی اجتماعی و اقتصادی و جغرافیای تاریخی از ارزش فراوانی برخوردار است. در این باب به شرح حکایاتی جالب و شگفت انگیز در تاریخ سوانح هرات، همچون شیوع قحطی و خشکسالی، برخوردهای اقشار و مذاهب، فعالیت های اسماعیلیه، برخی اجحافات حکومتی و بروز اعتراضات و شورش های عمومی پرداخته می شود و در خلال آن جزئیات نسبتاً زیادی از حوادث تاریخی شهر هرات و توابع و اجزای آن، چون مسجد جامع و بازار شهر، به خصوص در روزگار سلجوقیان و ایام زندگانی مؤلف، با ذکر تاریخ دقیق آن ها بیان می شود. در این اثر همچنین احادیث و روایاتی دال بر فضیلت و برتری خراسان، به خصوص شهر هرات و اهالی آن، بر دیگر ولایات آمده است. مطالب این باب در تاریخ نامه هرات سیفی و روضات الجنات اسفزاری نیز منعکس شده است. مؤلف نخست به ذکر فضایل خراسان به طور عام و سپس ذکر شرافت هرات به طور خاص می پردازد، به گونه ای که بر حسب این روایات، هرات، «شاه خراسان» قلمداد شده است.

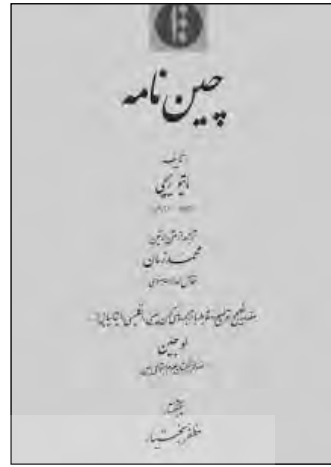
معرفت فلاحت، عبدالعلی بیرجندی، به کوشش ایرج افشار، ۲۷۰ص، ۱۳۸۷ش.

مؤلف این اثر نظام الدین عبدالعلی محمدبن حسین بیرجندی، ریاضی دان مشهور است که این اثر را به احتمال قوی در سال ۹۲۹ق نگارش کرده است. از سال تولد وی اطلاع دقیقی در دست نیست ولی سال درگذشت او را ۹۳۴ق ضبط کرده اند. از جمله آثار وی می توان به بیست باب در معرفت تقویم در سال ۸۸۳ق، و شرح رساله اسطولا ب خواجه نصیر در سال ۸۸۹ق اشاره کرد. این اثر، مختصری است در معرفت بعضی امور که اهل فلاحت را به کار آید و در دوازده باب تنظیم شده «دوازده باب در کشاورزی» نام گرفته است؛ و آن شامل معرفت زراعت حبوب، احکام جمع کردن غلات، معرفت درخت نشاندن، غرس و پیوند درختان، چیدن میوه و نگاه داشتن آن و... است.

چین نامه، ماتیو ریچی، ترجمه محمد زمان، تصحیح لو جین، با پیشگفتار مظفر بختیار، ۲۸۷ص، ۱۳۸۷ش.

کتاب هیئت اعزامی مسیحیان به چین عنوان یادداشت‌های ماتیو ریچی (۱۵۵۲-۱۶۱۰م) درباره چین است که ابتدا از زبان ایتالیایی به زبان لاتینی ترجمه شده و در سال ۱۶۱۵م انتشار یافته است.

ماتیو ریچی، سرپرست هیئت اعزامی مبلغان انجمن یسوعیان به چین بود که از سوی انجمن مرکزی یسوعیان رم مأموریت یافت یادداشت‌های روزانه خود درباره فعالیت‌ها هیئت و تجربیاتش در ترویج مسیحیت در چین را به رشته تحریر درآورد.

بخش نخست این یادداشت‌ها شامل خلاصه‌ای از اوضاع چین و مردم این سرزمین است. در واقع چین‌نامه ترجمه محمد زمان، نقاش نامدار دوره صفوی و مکتب‌گذار تاریخ هنر ایران این بخش را از زبان لاتینی به زبان فارسی ترجمه کرده و چین‌نامه نام نهاده است.

چین‌نامه از آنجا که متنی کهن در چین‌شناسی به زبان فارسی و نمونه‌ای شیوا از نثر دوره صفوی است، از اهمیت و اعتبار والایی برخوردار است؛ افزون بر اینکه به قلم یکی از نام‌آورترین هنرمندان و نقاشان تاریخ هنر ایران به پارسی برگردانده شده است.

آینه میراث، سال ۶، شماره ۳، پاییز ۱۳۸۷ (پیاپی ۴۲).

چهل و دومین شماره فصلنامه آینه میراث «ویژه‌نامه نسخه‌شناسی و متن‌پژوهی» (پاییز ۱۳۸۷ش) با این مطالب منتشر شده است.

سخن سردبیر

کلیات: ویژگیهای زبان‌شناختی دیاتسارون فارسی، متنی از سده هفتم هجری/ حسن رضایی باغبیدی؛ تأملات نظری کارآمد در تصحیح متون ادبی/ جویا جهانبخش؛ تحلیلی بر آمار نسخ خطی فارسی موجود در کتابخانه‌های ترکیه/ مهدی افضلی؛ سکه‌شناسی و تصحیح متون/ محسن جعفری‌مذهب؛ بازخوانی نوشته‌های محوشده یک نسخه خطی با استفاده از تصویربرداری اشعه ایکس/ فرانک بحرالعلومی.

فهرست‌نویسی: نگاهی نو به فهرست‌نویسی نسخ خطی و پیوند میان شیوه‌های سنتی و نو/ حبیب‌الله عظیمی؛ مقایسه روش‌شناختی دو کتاب‌شناسی کهن در جهان اسلام (فهرست نجاشی و فهرست ابن‌خیر)/ سید محمد عمادی حائری.

نسخه‌شناسی: کاغذ در نسخه‌شناسی و کتاب‌پردازی نسخ خطی/ حبیب‌الله عظیمی؛ خط شجری/ سید علی کسائی؛ بررسی موضوعی نسخه خطی احسن‌الکبار، شاهکار نگارگری مذهبی دوره صفویه/ مهناز شایسته‌فر؛ تحقیق و بررسی در عنوان نسخه خطی و مؤلف آن/ هلال ناجی، ترجمه حسین علینقیان؛ رمزگشایی از یک نسخه خطی/ مجید آقاخان پورسرخاب.

در جستجوی نسخ: نسخه‌های خطی مدینه منوره/ عارف نوشاهی، ترجمه سید عبدالقادر هاشمی؛ میراث گرانه‌های ادب فارسی در قزاقستان/ سیدمحمدباقر کمال‌الدینی.

نقد و بررسی: انتشار ذیلی تازه بر کشف الظنون/ مهرداد چترایی عزیزآبادی؛ نگاهی به فهرست دست‌نویس‌های دانشگاه اصفهان/ جواد بشری.

چاپ: ویژگی‌ها و پیشینه چاپ سنگی و سربی/ سیدابوالقاسم نقیبی.

حفظ و احیا: تصویربرداری دیجیتال: نگاهی نو به آینده پژوهش‌های نسخ خطی/ کارل گریفین، ترجمه زهره غلامحسین‌زاده.

در آستانه تحقیق: ملاحظاتی در نسخه‌شناسی، معرفی چند نسخه نوشناخته و شیوه تصحیح دیوان ازرقی هروی/ محمدتقی خلوصی؛ شبیانی و لزوم تصحیح آثار وی/ علیرضا شانظری.

خلاصه مقالات به عربی و انگلیسی.